Mrs. E. Prentiss:

Paa Himmelvejen.

Oversat af Ellen.

(Fortsat.)

„Men Bryderiet og Ulejligheden er kun den halve Historie," sagde jeg, „den anden Halvdel er lutter Fryd og Glæde."

„Det kan gerne være, naar Folk sidder godt i det," svarede hun, „men for Fattigfolk som vi, der maa jage sig selv til Døde, er det en anden Sag. Jeg talte netop i Gaar med min Mand om, hvor godt det er, at jeg ikke har en Flok Smaabørn om Benene paa mig, men kan tage Folk fra Byen i Leje og hjælpe til at betale Forpagtningsafgiften."

„Og hvad sagde Deres Mand til det?"

„Aa, han sagde, at vi var unge og friske, og det har ikke saa megen Hast med Afgiften, og han vilde give sin højre Haand for at have et Par Drenge som Deres.""

„Naa?"

„Ja — jeg svarede, at dersom vi havde et Par Drenge, vilde de ikke som Deres være fint klædte, saa at de kunde se godt ud, og de vilde sikkert heller ikke opføre sig net som Deres, men være et Par vilde Knægte, som vilde blande sig i alt, slide Klæderne af sig og fortære alt hurtigere, end vi kunde fortjene det." Han svarede, at det var ikke Klæderne, det var Børnene, han ønskede sig; men det kunde man ikke strides om. En Mand, som ingen Børn har, er kun halvt en Mand."

„Naa," sagde jeg, „sæt nu, at du havde dem, hvad havde du saa at give dem?"

„Akkurat det samme, som min Fader og Moder gav mig," svarede hun, „to Hænder, hvormed de kunde fortjene deres Brød, og et Velkommen, som skulde høres fra Dan til Beersheba."

„Det kan jeg godt lide at høre," sagde jeg, „og jeg haaber, der skal bydes mange saadanne Velkomsthilsener i dette Hus. Sæt nu, at Pengene kommer ind, og Udgifterne formindskes, at De faar Gaarden til Selvejendom, hvem skal da dele Deres Glæde derover? Hvem vil De efterlade det altsammen til, naar De dør? Og hvem skal sørge for Dem, naar De bliver gammel?"

„De tager det saa skrækkelig alvorligt," sagde hun.

„Ja, jeg tager det alvorligt; jeg holder af at se smaa Børn som ethvert Hjems Prydelse, ligesom Blomster pryder Engene og Vejkanterne. Jeg vil, at de skal bydes velkommen i Hjemmene, at deres Forældre ved dem skal blive mindre og mindre egenkærlige, mere og mere kærlige. Jeg vil, at Guds dyrebare Gaver skal modtages, ikke rynkes Næse ad og afvises.

Forpagteren traadte ind, og jeg kunde ikke sige mere. Med varmt Hjerte saa jeg paa hans aabne, godmodige Ansigt, og jeg havde den største Lyst til at række ham Forstaaelsens Haand. Men jeg kunde, som Sagerne stod, kun sige et Par Ord om hans smukke Ejendom og hele Egnens Skønhed.

„Ja," svarede han tilfreds, fordi jeg forstod at sætte Pris paa hans Lunde og Marker, „det er en særdeles smukt beliggende Gaard. En Del af den tilhørte hendes Fader, og en Del af den min Fader, og der er ingen, som den i hele Landet. Naturskønheden tror jeg aldrig, jeg har lagt Mærke til, Købstadsfolk taler meget om den, men de har heller ikke andet at bestille end at se sig om."

I det samme kom min yngste Søn travende ind paa to smaa bare Fødder med sine Sko i Haanden. Han havde faaet sin Middagslur og var ligesaa frisk og fornøjet som rødmusset. Det undrede mig ikke, at Brown slog sine solbrændte Arme om den lille Fyr og trykkede ham til sit varme Hjerte, som længtes efter selv at eje saadanne Unger i sin Rede.

— Den 23. September. — Hjemme igen og opfyldt af de Tusinde Pligter, som følger efter Sommeren og gaar forud for Vinteren. Men hvor meget end Hustruer og Mødre kan have at tage sig af, saa fryder de sig over disse Kærlighedens Arbejder og vilde føle sig ilde til Mode uden dem. Vilde jeg vel bytte min Mand, mine Børn og dette travle Hjem for nogensomhelst Behagelighed?

Martha har det bedre, og Helene er vendt tilbage til os. Jeg kan ikke forstaa, at vi har kunnet undvære hende saa længe, hun synes enhver af os unddværlig til at udfylde vort Liv. Flere andre har ogsaa tænkt, at det vilde være nødvendigt at have hende til at udfylde deres, men hun har ikke været enig med dem.

Vi er glade ved at beholde hende, og dog haaber jeg, at den Dag skal komme, da hun, som passer saa godt dertil, skal kunne smage en Hustrus og Moders dyrebare Glæder.

— Den 1. Januar 1853. — Det er ikke altid saa let at leve som at prædike. Jeg ser saa ofte, at naar jeg har bedt Gud om at vise mig Vej og anvist mig min Gerning, saa har jeg dog i al Hemmelighed allerede valgt selv. Men jeg hviler ikke, før Kampen er forbi, og jeg med et Smil kan sige: „Ske ikke min, men din Villie".

I Vinter har vi været saa lykkelige, som en Familie kan være. Vor gensidige Kærlighed er, skønt ikke fuldkommen — intet paa Jorden er fuldkomment, — dog bleven mindre egennyttig, mere lig Herrens Kærlighed, fordi den er bleven helliget ved Bøn og ved de Sorger, vi har været fælles om at bære. Alle Børnene har været raske og slanke og for os en Kilde til den mest ublandede Glæde og Opmuntring. Helenes Ophold hos os, hendes søsterlige Kærlighed, hendes Taalmodighed overfor Børnene og hendes Indfølydelse over dem er en sand Velsignelse for vort Hjem, hvorfor jeg ikke nok kan sige Herren Tak. Hvor det er skønt at have en Søster; sjælden kan kvindelige Søskende have dybere kristelig Forstaaelse indbyrdes, end vi har. Lige siden hun ophørte at pine sig selv med Angsten for ikke at være et Guds Barn og aflagde sin Sørgeklædning, har hun kunnet glæde sig over en næsten aldrig overskygget Fred.

I et Brev, hun den Gang skrev til mig, siger hun:

„Du skal vide, min kære Søster, at den Nedtrykthed, jeg led under, og som gjorde min Sorg saa tung at bære, veg for det Ord, som jeg allerede har sagt dig, Gud selv gav dig at udtale. Jeg ved ikke, om jeg den Gang virkelig var eller ikke var hans Barn.

Jeg har aldrig haft det som nu. Bønnen havde kun været mig en Pligt, og jeg havde aldrig erfaret Herligheden i Samfundet mellem Herren og Menneskesjælen, det, som jeg nu ved kan tage al Bitterhed bort fra Sorgens Bæger. Jeg vidste, — hvor kan den, som læser Guds Ord, undgaa at vide det, — at han forlanger Lydighed af sine Børn, og at disse, hvad det saa end skal koste, er rede til at bøje sig under hans Villie. Baade Biblen og vore Salmer udtaler det i de skønneste Udtryk, det samme finder jeg i alle Levnedsbeskrivelser af troende Mænd og Kvinder, og jeg har set det paa dig, kære Katy, selv i samme Øjeblik, som du anklagede dig selv for det modsatte.

Fuldstændig Enhed imellem den guddommelige og vor Villie synes mig at være Kristenlivets Lov og Evangelium, og jeg saa, at jeg manglede dette Tegn paa, at alt var blevet nyt. Dersom jeg havde kunnet, vilde jeg til enhver Tid af de tre Aar, siden Jakob døde, have revet ham fra Gud. Jeg var elendig og ensom og forladt uden ham, ikke blot, fordi jeg savnede ham selv, men ogsaa fordi jeg ved at miste ham saa Afstanden imellem Gud og mig. Alt, hvad jeg kunde, var Aar efter Aar at bede en tung, haabløs Bøn om at kunne sige som David: „Jeg vilde ikke oplade min Mund; thi du gjorde det."

Men da du foreslog, at jeg i Steden for at prøve at udfinde, om jeg havde elsket Gud, skulde begynde at elske ham nu, brød Lyset ind i min Sjæl; jeg overgav mig i samme Øjeblik til ham, og saa snart jeg kunde blive ene, kastede jeg mig paa Knæ og lod mig for første Gang i mit Liv overvinde af hans Magt.

Jeg sammenlignede min „lette Trængsel" med „Vægten af Herlighed", og jeg takkede ham, fordi han gennem den ene havde aabenbaret mig den anden. Jeg ved, Katy, at Menneskets Hjerte er bedrageligt mere end alle Ting, men jeg tror, at det vilde være at vanære Gud, hvis jeg tvivlede om, at han den Gang aabenbarede sig for mig saaledes, som han ikke aabenbarer sig for for Verden, og at den Fred, jeg fandt i at overgive mig til ham, ikke skulde være min, saa længe jeg lever.

Kunde blot alle lidende lære, hvad jeg har lært! Kunde blot hvert sønderknust Hjerte blive helbredet, som mit er blevet det!

Min dyrebare Søster, kan vi ikke gøre det til en Del af vor Gerning paa Jorden at bede for enhver forgtynget Sjæl, og naarsomhelst vi faar Indflydelse over dem, hjælpe dem til at give Herren Æren, og i Lydighed at underkaste sig hans Villie, hvad saa end denne monne være?

Jeg ved, at jeg har bragt Skam over hans Navn ved en aarelang oprørsk, omhyggelig plejet Sorg; nu længes jeg efter at forherlige ham ved en aarelang Hengivelse og taknemmelig Glæde."

Jeg har i min nærværende Sindsstemning haft godt af at læse dette Brev. Aldrig har jeg set skønnere Tro paa Gud end hos Helene, maatte min kun ligne den! Maatte denne Bøn, som jeg under Øjeblikkets Opløftelse kan udtale uden Ængstelse, blive min Sjæls uafladelige, dybeste Begæring:

„Tag al min Tanke til Fange under Kristi Lydighed. Tag, hvad jeg ikke kan give! Mit Hjerte, mit Legeme, mine Tanker, min Tid, mine Evner, Helbred, Kræfter, Nætter og Dage, Ungdom og Alderdom og brug det alt i din Tjeneste, o, min forsmædte Herre, Forløser og Gud. Lad ikke dette være tomme Ord. Hvem har jeg i Himlene, og lige med dig har jeg ikke Lyst til noget paa Jorden. Min Sjæl tørster efter Gud, efter den levende Gud. Naar skal jeg dog komme og ses for hans Ansigt?"

XXVII.

— Den 1. August. — Lige nu har jeg skrevet til Madam Brown for at spørge, om hun vil have os den øvrige Del af Sommeren. En vis lille Mand, ikke nogen meget gammel lille Mand, har hidtil holdt os tilbage i Byen. Vi er alle meget glade ved ham, skønt han kom selvbunden og ikke bragte nogen Garderobe med sig, ikke betaler Kostpenge, aldrig taler et Ord, ikke skænker os nogen Opmærksomhed, men kræver mere Opvartning end nogen anden i Huset. Børnene er fulde af henrykt Nysgerighed efter at lære ham at kende og bringer ham de mest forskelligartede Foræringer.

—Den 9. August. — Saa er vi da atter paa Landet. Vi naaede hertil med alle vore Sager i Eftermiddag. Jeg havde ikke med et Ord meddelt Madam Brown, at vor Familie var bleven forøget, thi jeg vidste, at hun havde rigelig Plads; men idet vi stod af Vognen, greb jeg den lille ud af Barnepigens Favn og løb fornøjet op ad Havegangen med ham i mine Arme.

„Dersom denne prægtige lille Fyr ikke bringer hende paa andre Tanker, ved jeg ikke, hvorledes det skulde gaa til," tænkte jeg. Men hvem skulde jeg møde andre end Madam Brown, med en Dreng i sine Arme, som akkurat lignede Forpagter Brown, kun var han ikke seks Fod lang og endnu ikke solbrændt.

„Se!" udbrød jeg og holdt min lille Mand i Vejret.

„Se!" sagde hun og løftede sin højt op.

Vi lo, saa vi fik Taarer i Øjnene; hun tog mit lille Barn, og jeg tog hendes; og da jeg havde set paa det, syntes jeg endnu bedre om mit end før, medens hun efter at have betragtet min Dreng, var fuldkommen tilfreds med sin egen.

Vi kom ombord ind i Huset, det vil sige vi Mødre; Børnene for lige igennem det og ud ad Døren, ud paa Markerne og ind i Skovene og var i et Øjeblik forsvundne.

Madam Brown havde altid været en køn Kone med klare Øjne, skinnende, vel plejet Haar og frisk Rosenfarve i sit unge Ansigt. Men nu var der en ny Skønhed udbredt over hende, en Moders skjulte og hellige Sorger og Glæder havde givet hendes Udtryk Dybde og Følelse.

„Jeg har aldrig tænkt mig, at jeg kunde holde saa meget af et Barn," sagde hun og kyssede det hver Gang, hun standsede for at trække Vejret. „Men nu kan jeg slet ikke forstaa, at jeg har kunnet undvære det. Min Mand er næsten hele Dagen paa Arbejde, og De kan tænke Dem, hvor jeg har følt mig ene, naar jeg var færdig med min Husgerning og havde klædt mig om og sat mig til Ro med mit Haandarbejde. Men nu skal min lille Dreng i Luften, saa snart jeg er bleven klædt om; han ved det, saa snart han ser mig komme med Hatten, at nu skal han ud til Fader, og han holder saa utrolig meget af ham. Han er saa yndig, og han græder aldrig, undtagen naar han er træt eller sulten. Fortæller han Mor en Historie nu? Ja, Mor hører det. Gud velsigne hans lille Hjerte."

Det var et helt Skuespil at se paa Brown, da han kom hjem for at spise til Aften og fik Øje paa mig, medens han stod med Barnets smaa runde, hvide Arme om sin Hals og selv var saa lykkelig og undselig som et Barn.

„Hun maa nødvendigvis give mig denne paatrængende lille Fyr at passe," sagde han, „som om jeg ikke har Arbejde nok i Forvejen. Naa, vi vil nu haabe, at han ogsaa kan faa Føden her af Gaarden."

„Mor," hviskede Una, idet han gik med Barnet, som var hans eget udtrykte Billede, og henrykt kyssede det, da han kom om bag Brændestablen, „synes du, at Madam Browns lille Dreng er meget yndig?"

Dette var kun saa mildt et Udtryk for den øjensynlige Kendsgerning, at jeg kyssede hende uden at søge at skjule min Munterhed.

— Den 10. August. — Efter at have været indespærret i Byen saa stor en Del af Sommeren, er Børnene næsten vilde af Jubel over atter at være paa Landet. Om det saa er vor stilfærdige Una, saa springer hun omkring saa kaad, som jeg aldrig før har set hende; naar hun er udenfor Byen, er hun altid fri for sine Sygdomsanfald, og jeg vilde for hendes Skyld ønske, at vi boede paa Landet.

Mine Drenge maa jeg ikke gøre Fordring paa at se undtagen ved Maaltiderne, og naar de skal i Seng, de lever fuldstændig i fri Luft, følger Karlene paa Arbejde og gøre alle Slags mærkelige Spørgsmaal, som Forpagteren under henrykt Latterudbrud hver Aften meddeler mig.

Ofte bliver jeg spurgt, hvor det kan være, at mine Børn er saa lydige og dog saa glade. Som om det er tilfældigt, at nogle Forældre har saadanne Børn og ligesaa tilfældigt, at andre ikke har det? Jeg er bange for, at det kun er altfor sandt, hvad een har bemærket, at dette er „de lydige Forældres" Tid.

Hvorledes skal saadanne Børns Fremtid blive? Hvorledes skal de, som aldrig har lært at bøje sig for en menneskelig Myndighed, kunne bøje sig for Gud? Hvorledes skal de, som ikke er i Stand til at styre sig selv, kunne styre en egen Husstand?

— Den 31. August. — I Dag har vi haft en af disse kolde, ubyggelige Regnvejrsdage, som ikke er saa sjældne i August Maaned. Børnene har derfor været nødt til at give Afkald paa det Friluftsliv, de holder saa meget af, og nøjes med den Underholdning, de kan finde inden Døre. Jeg har læst for dem i den Dagbog, jeg har skrevet om den Broder, som jeg nødige vil, at de skal glemme. Hans kloge, tit morsomme Udtalelser er en Fryd for dem, Fortællingen om hans første Skridt og hans første Ord lyder i deres Øren som et Æventyr. Og Beretningen om hans sidste Vandring, hans sidste Ord paa denne Jord har for dem en saadan Tiltrækningskraft, at der lød et Udbrud af Skuffelse, da jeg lagde den lille Bog og sagde til dem, at nu maatte vi vente, til vi kom til Himlen, med at faa mere at vide om hans dyrebare Liv. ser, er nu nedskrevet og vel bevaret og vil være en Kilde til uendelig Glæde for dem længe efter, at den Haand som optegnede det, hviler fra sit Arbejde og ligger stille og uvirksom hen.

Hvor det er velsignet at være Husfru og Moder!

— Den 1. September. — Min yngste lille Dreng er den sødeste og den bedste af dem alle. Jeg kan næppe selv forklare mig min ubeskrivelige Kærlighed til ham; thi jeg har holdt uendelig meget af dem alle. Men maaske alle Mødre har det paa samme Maade. Maaske bliver man altid kærligere, altid mere taalmodig og overbærende, efterhaanden som man bliver ældre og lærer at vaage over de hjælpeløse smaa med en altid forøget og dog altid mere alvorsfuld Kærlighed.

Man kan ikke lade være med at skærme om Barndomstiden, der saa snart skal vige for Livets Kampe, hvor hver af dem skal stride en skjult Strid mod usynlige Fjender. Hvor vilde vi være taknemmelige, om vi kunde faa Lov til at stride for vore Børn.

— Den 20. September. — Morgen og Aften er det meget køligt nu, medens det midt paa Dagen er formelig hedt. Ernest kommer meget ofte ud at se til os under Paaskud af, at han ikke tør overlade saa lille et Barn til mig alene. Han er saa kærlig og omhyggelig og forkæler mig i den Grad, at hele Verden er fuld af Solskin for mig. Jeg er lidt urolig derover. Jeg ønsker ikke at være saa lykkelig over Ernest eller mine Børn, at jeg et eneste Øjeblik skulde glemme, at jeg er en Pilgrim og fremmed paa Jorden.

— Aften. — Nej, det er der ingen Fare for, at jeg skal glemme.

Ernest kom pludselig her ud i Aften og fortalte mig under et Udbrud af Sorg, som aldeles ikke ligner ham, at han har været meget ængstelig for mig, lige siden den sidste lille kom.

Det er noget rigtigt Snak. Ja, jeg hoster ganske vist; men det kommer af den bestandige Veksling i Varmegrad, vi har paa denne Aarstid, det vil gaa over, saa snart jeg kommer hjem, er jeg vis paa.

Men hvis det nu ikke gaar over; hvad saa? Kunde jeg forlade min elskede lille Flok uden Pleje, uden Beskyttelse, har jeg Tro til at kunne hvile i, at hvis Gud tager mig bort fra dem, er det af Kærlighed til dem? Jeg ved det ikke. Tanken om at blive frigjort fra den Synd, som endnu saa let tager Magten fra mig, er saare herlig, og jeg har saa ofte faaet en Forsmag paa Himlens Velsignelse, at jeg ved, jeg vil blive lykkelig der; men mine Børn! — ingen af dem er tolv Aar gammel endnu. — Jeg vil ikke gøre Valget, jeg tør ikke.

Mit ægteskabelige Liv har været skønt? Sandt er det, at Sygdom og Sorg, Synd og Daarskab har plettet dets Fuldkommenhed, men dets Skønhed har bestaaet i en aldrig svigtende Kærlighed.

Mine Fejl har aldrig fjernet Ernest fra mig, og hans, — for han har naturligvis som andre Menneskelige Væsener sine, — har aldrig besejret min Kærlighed til ham. Dette har været Herrens Naadegave til Svar paa vore uafladelige Bønner om, at hvad vi saa end skulde miste, vi dog aldrig maatte savne denne Velsignelse. Dette har været den glade Hemmelighed ved et lykkeligt Ægteskab, og jeg vilde ønske, at jeg kunde dele den med hvert eneste Menneske, der træder ind i en Stand, som fører med sig enten et Dyb af Elendighed eller Livets helligste og mest hemmelighedsfulde Lykke.

— Den 6. Oktober. — Ernest har ladet mig blive her, for at jeg for første, maaske for sidste Gang skulde se Efteraarets Løvdragt i al dens henrivende Skønhed. Det er, som havde Efteraaret grebet Sommerens Herlighed og Glans, skjult dens Blomsterpragt, dens straalende Solnedgange og dens Rigdom af Løfter i sit Hjertes Dyb for nu med rund og overflødig Haand at udøse dem over os. Jeg kan næppe løsrive mig selv herfra for at vende tilbage til Bylivets Prosa.

Men Ernest er kommen for at hente os og er ivrig for at faa os hjem, før det bliver koldere i Vejret. Jeg ler ad hans Ængstelse for hans gamle Husfru. Hvorfor behøver han at indbilde sig, at den Smule Hoste ikke skulde gaa over som saa ofte før. Min kære Ernest! Jeg har aldrig vidst, at han elskede mig saa inderlig.

— Den 31. Oktober. — Det lader ikke til, at Ernests Frygt for, at han havde ladet mig blive for længe paa Landet, bliver retfærdiggjort. Vi tog saa sent ind, fordi jeg gerne vilde føje Børnene ved at lade dem blive paa Landet saa længe som mulig, derfor er vi først lige nu komne hjem. Jeg er næsten lige saa rask, som jeg plejer at være, jeg har ganske vist lidt Ømhed i Brystet, men det har ikke noget at betyde.

Jeg har aldrig været saa lykkelig over min Mand og mine Børn, med andre Ord over mit Hjem, som jeg er nu. Livet synes meget tiltrækkende. Jeg er glad ved, at jeg kommer mig.

Men Ernest vaager omhyggelig over mig og vil gerne, at jeg som forebyggende Forsigtighedsregler skal opgive min Musik, min Skriven, Syning og Tegning, — netop alt det, jeg beskæftiger mig med, — for til en Tid at føre et nyttigt Lediggængerliv. Jeg kan ikke sige nej til det, han saa kærlig beder om, som en personlig Gunstbevisning imod ham selv. Dog vilde jeg gerne fylde de faa Blade, jeg har tilbage i min Dagbog; jeg har aldrig holdt af at lade noget være ufuldført.

— Den 1. Juni 1858. — Det skrev jeg for syv Aar siden, idet jeg lidet drømte om, hvor længe det skulde vare, før jeg atter skulde bruge en Pen. For syv lykkelige Aar siden!

Jeg antager, at en og anden, som i Løbet af denne Tid har lagt Mærke til mit Liv udadtil, kunde betragte det som en blot Genstand for Medlidenhed. Og der har virkelig været nok af Lidelse og Savn til at forklare den Medfølelse, som er bleven mig vist af min kære Mand og mine Børn og af den store Vennekreds, som har samlet sig om os. Hvor lidet anede vi, at vi havde saa mange.

Gud har handlet meget kærlig med mig. Jeg blev ikke slaaet ned af en pludselig Sygdom, ikke heller blev alt det, jeg fandt min Glæde i, taget fra mig paa een Gang. Gradevis mistede jeg mine Kræfter, og gradevis forøgedes mine Lidelser; først lidt efter lidt blev jeg nødt til at opgive alle de Beskæftigelser, jeg holdt saa meget af, mine huslige Pligter, mine Besøg hos de syge og lidende, Samlivet med mine kære Venner.

Maaske Ernest mærkede mine Savn før jeg, hans Medfølelse var i hvert Fald forud for mine Skuffelser. Naar jeg sammenligner ham, som han er nu, med hvad han var, da jeg lærte ham at kende, velsigner jeg Gud for alt, hvad han har lært ham gennem mine Lidelser. Der er en trofast Vedhængen i hans Kærlighed til mig, som har gjort Sygdommen næsten lige saa svær for ham som for mig.

(Fortsættes.)